

İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ

DÖNEM II

MESLEKİ VE KLİNİK BECERİ
UYGULAMALARI REHBERİ

2023-2024

İÇİNDEKİLER

1. Damar Yolu Açabilme Becerisi	2
2. Kas İçine (İntra Muskuler; İ.M.) ve Deri Altına (Subkutan; S.C.) Enjeksiyon Yapabilme Becerisi	
A) İM Enjeksiyon Yapabilme Becerisi	3
B) SC Enjeksiyon Yapabilme Becerisi.....	4
3. Damar İçine (İntravenöz; İ.V.) Ve Deri İçine (İntradermal; İ.D.) Enjeksiyon Yapabilme Becerisi	
A) İV Enjeksiyon Yapabilme Becerisi	5
B) İD Enjeksiyon Yapabilme Becerisi	6
4. Kan Basıncı Ölçme Becerisi.....	7

DAMAR YOLU AÇABİLME BECERİSİ

AMAÇ: Beceri basamaklarını doğru ve uygun sırada uygulayarak damar yolu açabilme becerisini kazanmak

GEREKLİ MALZEMELER: Turnike, steril tampon, intravenöz kanül, eldiven, dezenfektan solüsyon, flaster, tedavi muşambası

BASAMAKLAR	UYGULADI	UYGULAMADI
1. Ellerini yıkadı		
2. Kullanılacak malzemeleri kontrol etti, bir tedavi tepsisi içinde hazırladı		
3. İsim-soyisim sorarak hastayı doğruladı ve işlemi hastaya açıkladı		
4. Kullanılacak uygun veni ve uygun intravenöz kanülü belirledi		
5. Belirlenen bölgenin altına tedavi muşambası koydu		
6. Tek kullanımlık eldiven giydi		
7. Turnikeyi, arter kan akımını engellemeyecek şekilde uygulanacak venin 10 cm yukarisından bağladı		
8. Antiseptik madde içeren tampon ile vene girilecek bölgeyi yukarıdan aşağıya doğru veya dairesel olarak sildi		
9. İntravenöz kanülü paketinden çıkarttı, kapağını açtı		
10. Pasif el ile, kol veya eli desteklenip vene girilecek bölgenin altından başparmağı ile cildi aşağıya doğru çekerek gerdi		
11. Kanülün keskin ucu yukarıya bakacak şekilde, vene girilecek bölgenin 1 cm altından, önce ven doğrultusunda 30-45 ⁰ lik açı ile cilde girdi, ardından 15 ⁰ lik açı ile vene girdi		
12. Kanülün ucunda kan görününceye dek vende ilerledi		
13. Kanülün ucundan kan gelmezse, kanülü damar yönünde ilerletti (eğer damar duvarı delinip diğer tarafa geçilirse yeni bir kanül ile farklı noktadan girilir)		
14. Kanülün ucundan kan gelince pasif elin başparmağı ile venin üst kısmından bastırarak aktif el ile kanülün içteki iğne kısmını birkaç milimetre çekti		
15. Kanülü kılavuz üzerinden kaydırılarak sonuna kadar ilerletti		
16. Turnikeyi çözdü, kanülün içindeki metal iğneyi çıkarttı, tedavi tepsisine bıraktı		
17. Vene baskı yapan eli oynatmadan kanülün arkasına kapak kapattı		
18. Kanülü flasterle cilt üzerine tespit etti		
19. Tedavi tepsisini tedavi odasına götürdü, kullanılan araç ve gereci tıbbi atık kutusuna attı		
20. Eldivenleri çıkardı, tıbbi atık kutusuna attı		
21. Ellerini yıkadı		

Değerlendiren Öğretim Üyesi Adı-Soyadı:

Tarih:

İmza:

**KAS İÇİNE (İNTRA MUSKULER; İ.M.) ve DERİ ALTINA (SUBKUTAN; S.C.)
ENJEKSİYON YAPABİLME BECERİSİ**

A) İ.M. Enjeksiyon Yapabilme Becerisi

AMAÇ: Beceri basamaklarını doğru ve uygun sırada uygulayarak kas içine enjeksiyon yapabilme becerisini kazanmak becerisi kazanmak

GEREKLİ MALZEMELER: Eldiven, enjektör, tedavi tepsi, dezenfektan solüsyon, pamuk

BASAMAKLAR	UYGULADI	UYGULAMADI
1. Ellerini yıkadı ve eldiven giydi		
2. Kullanılacak malzemeleri, yapılacak ilacın etiketini kontrol etti, ilacı ve enjektörünü bir tedavi tepsi içinde hazırladı		
3. İsim-soyisim sorarak hastayı doğruladı ve işlemi hastaya açıkladı		
4. İğne yukarıda olacak şekilde enjektörü dik tuttu, içindeki havayı enjektörün üst kısmına birkaç fiske vururken pistonu iterek boşalttı		
5. Hastayı yüzüstü yatırdı		
6. Kalça kemiğinin arka çıkıntısından femurun büyük trokanterine doğru siyatik sinire paralel bir hat çizdi		
7. Bu çizilen hattın üst dış kısmını, merkezden periferde doğru dairesel hareketlerle dezenfektan solüsyonla sildi		
8. Enjektörü aktif ele alıp iğnenin koruyucu bölümü çıkardı		
9. Pasif elin başparmak ve işaret parmağı ile enjeksiyon yapacağı bölgenin deri ve deri altı dokusunu gerdirilerek bastırdı		
10. Hastanın derin nefes almasını söyledi, enjektörü aktif el ile kalem tutar gibi dik açıyla ve hızla dokuya batırdı, sabit tuttu (İğnenin en az ¾'ünün batırılması durumunda kasa ulaşmış olacaktır)		
11. Pasif el ile enjektör pistonu geri çekip kas içine girip girmediğini kontrol etti (Enjektöre kan gelirse enjektör geri çekilip, enjektöre yeni bir iğne takılır ve 5. basamaktan itibaren basamaklar tekrarlanır)		
12. Kan gelmiyorsa pasif el ile ilacı enjekte etti		
13. Pasif elle iğnenin giriş noktasına pamuk bastırdı ve aktif elle giriş açısı doğrultusunda enjektörü geri çekti		
14. Enjeksiyon bölgesine pamuk ya da tampon ile bastırdı		
15. Kullandığı enjektörü, iğnenin koruyucu kapağını kapatmadan tedavi tepsinde bıraktı		
16. İlacın adı, verilmiş biçimi, zamanı ve dozu kaydetti		
17. Tedavi tepsinin tedavi odasına götürüp enjektör ve diğer atıkları tıbbi atık kutusuna attı		
18. Ellerini yıkadı		

Değerlendiren Öğretim Üyesi Adı-Soyadı:

Tarih:

İmza:

B) S.C. Enjeksiyon Yapabilme Becerisi

AMAÇ: Beceri basamaklarını doğru ve uygun sırada uygulayarak deri altına enjeksiyon yapabilme becerisini kazanmak becerisi kazanmak

GEREKLİ MALZEMELER: Eldiven, insülin enjektörü, tedavi tepsi, dezenfektan solüsyon, pamuk

BASAMAKLAR	UYGULADI	UYGULAMADI
1. Ellerini yıkadı ve eldiven giydi		
2. Kullanılacak malzemeleri, yapılacak ilacın etiketini kontrol etti, ilacı ve enjektörünü bir tedavi tepsi içinde hazırladı		
3. İsim-soyisim sorarak hastayı doğruladı ve işlemi hastaya açıkladı		
4. İğne yukarıda olacak şekilde enjektörü dik tuttu, içindeki havayı enjektörün üst kısmına birkaç fiske vururken pistonu iterek boşalttı		
5. Enjeksiyon yapılacak bölgeyi belirledi ve dezenfektan solüsyonlarla merkezden periferde doğru dairesel hareketlerle sildi		
6. Enjektörü aktif eline aldı, iğnenin koruyucu bölümünü çıkarttı		
7. Deri ve deri altı dokusunu pasif elin başparmak ve işaret parmağı arasında sıkıştırıp yukarı doğru çekerek kaldırdı		
8. Enjektörü iğnenin kesik ucu yukarıya bakacak şekilde, 45 ⁰ lik açıyla deri altına batırdı		
9. Pasif eli ile sıkıştırdığı dokuyu serbest bıraktı ve enjektör pistonunu geri çekerek yağ dokusunda olduğunu kontrol etti (enjektöre kan gelirse enjektör geri çekilip, uygulama tekrarlanır)		
10. Pasif eli ile ilacı deri altı yağ dokusuna enjekte etti		
11. Pasif elle iğnenin giriş noktasına pamuk bastırdı ve aktif elle giriş açısı doğrultusunda enjektörü geri çekti		
12. Enjeksiyon bölgesine pamuk ya da tampon ile bastırdı		
13. Kullandığı enjektörü, iğnenin koruyucu kapağını kapatmadan tedavi tepsinde bıraktı		
14. İlacın adı, verilmiş biçimi, zamanı ve dozu kaydetti		
15. Tedavi tepsinin tedavi odasına götürüp enjektör ve diğer atıkları tıbbi atık kutusuna attı		
16. Ellerini yıkadı		

Değerlendiren Öğretim Üyesi Adı-Soyadı:

Tarih:

İmza:

**DAMAR İÇİNE (İNTRAVENÖZ; İ.V.) ve DERİ İÇİNE (İNTRADERMAL; İ.D.)
ENJEKSİYON YAPABİLME BECERİSİ**

A) İ.V. Enjeksiyon Yapabilme Becerisi Becerisi

AMAÇ: Beceri basamaklarını doğru ve uygun sırada uygulayarak intravenöz enjeksiyon yapabilme becerisini kazanmak

GEREKLİ MALZEMELER: Eldiven, enjektör, tedavi tepsisi, dezenfektan solüsyon, turnike, pamuk

BASAMAKLAR	UYGULADI	UYGULAMADI
1. Ellerini yıkadı ve eldiven giydi		
2. Kullanılacak malzemeleri, yapılacak ilacın etiketini kontrol etti, ilacı ve enjektörünü bir tedavi tepsisi içinde hazırladı		
3. İsim-soyisim sorarak hastayı doğruladı ve işlemi hastaya açıkladı		
4. İğne yukarıda olacak şekilde enjektörü dik tuttu, içindeki havayı enjektörün üst kısmına birkaç fiske vururken pistonu iterek boşalttı		
5. Enjeksiyon yapılacak veni belirledi. Turnikeyi seçilen venin 10–15 cm yukarisından, arteriyel kan akımını engellemeyecek şekilde bağladı		
6. Enjeksiyon yapılacak venin olduğu alanı merkezden periferde doğru dairesel hareketlerle dezenfektan solüsyonla sildi		
7. Enjektörü aktif ele alıp iğnenin koruyucu bölümü çıkardı		
8. Pasif eliyle kolu destekledi, başparmakla enjeksiyon bölgesinin altından cildi aşağı doğru gerilecek şekilde çekti		
9. Enjektörü iğnenin kesik ucu yukarıya bakacak şekilde, 30-35 ⁰ lik açıyla deri altına batırdı		
10. Deriyi geçince 15 ⁰ lik açıyla vene girdi ve iğnenin ucunu biraz daha ilerletti		
11. Enjektörü bir elle sabit tutarken pasif eli ile sıkıştırdığı dokuyu serbest bıraktı ve pasif el ile enjektör pistonunu geri çekerek venin içine girdiğini kontrol etti		
12. Ven içine girdiğini doğrulayınca pasif eliyle turnikeyi çözdü		
13. Kontrollü olarak yavaş yavaş ilacı verdi		
14. Pasif elle iğnenin giriş noktasına pamuk ya da tampon bastırdı ve aktif elle giriş açısı doğrultusunda enjektörü hızlıca geri çekti		
15. Enjeksiyon bölgesine pamuk ya da tampon ile kanama durana kadar bastırdı		
16. Kullandığı enjektörü, iğnenin koruyucu kapağını kapatmadan tedavi tepsisine bıraktı		
17. Tedavi tepsisini tedavi odasına götürüp enjektör ve diğer atıkları tıbbi atık kutusuna attı		
18. Ellerini yıkadı		

Değerlendiren Öğretim Üyesi Adı-Soyadı:

Tarih:

İmza:

B) İ.D. Enjeksiyon Yapabilme Becerisi

AMAÇ: Beceri basamaklarını doğru ve uygun sırada uygulayarak kas içine enjeksiyon yapabilme becerisini kazanmak becerisi kazanmak

GEREKLİ MALZEMELER: Eldiven, insülin enjektörü, tedavi tepsisi, dezenfektan solüsyon, pamuk

BASAMAKLAR	UYGULADI	UYGULAMADI
1. Ellerini yıkadı ve eldiven giydi		
2. Kullanılacak malzemeleri, yapılacak ilacın etiketini kontrol etti, ilacı ve enjektörünü bir tedavi tepsisi içinde hazırladı		
3. İsim-soyisim sorarak hastayı doğruladı ve işlemi hastaya açıkladı		
4. İğne yukarıda olacak şekilde enjektörü dik tuttu, içindeki havayı enjektörün üst kısmına birkaç fiske vururken pistonu iterek boşalttı		
5. Enjeksiyon yapılacak bölgeyi belirledi ve 2-3 cm'lik alanı dezenfektan solüsyonu ile merkezden periferine doğru dairesel hareketlerle sildi		
6. Enjektörü aktif ele aldı, iğnenin koruyucu bölümünü çıkarttı		
7. Pasif eliyle enjeksiyon bölgesinin altından cildi aşağı doğru gerilecek şekilde çekti		
8. Enjektörü iğnenin kesik ucu yukarıya bakacak şekilde, aktif elin baş ve işaret parmakları arasında tutarak, 10-15 ⁰ lik açı ile iğnenin kesik ucu deri içine (dermis tabakasına) ulaşana kadar batırdı		
9. İlaç yavaşça doğrudan deri içine verdi, deride oluşan papül oluşumunu gözlemleyerek enjeksiyonun doğru yapıldığını kontrol etti		
10. Giriş açısını bozmadan iğneyi geri çekti. <u>Pamuk ve da tampon bastırılmaz, masaj yapılmaz</u>		
11. Enjeksiyon bölgesini kalemle daire içine aldı ve hastaya bu bölgeyi yıkamamasını söyledi		
12. Kullandığı enjektörü, iğnenin koruyucu kapağını kapatmadan tedavi tepsisine bıraktı		
13. İlacın adı, verilmiş biçimi, zamanı ve dozu kaydetti		
14. Tedavi tepsisini tedavi odasına götürüp enjektör ve diğer atıkları tıbbi atık kutusuna attı		
15. Ellerini yıkadı		

Değerlendiren Öğretim Üyesi Adı-Soyadı:

Tarih:

İmza:

Not: Enjeksiyon yapılacak bölge olarak emilimin nispeten yavaş olduğu, üst kolun dış yüzü, ön kolun iç yüzü, sırt bölgesi, göğüs bölgesi, karın bölgesi, uylukların ön yüzü ve skapulaların altında epidermis ile kas arasında uzanan derialtı doku bölgeleri seçilmelidir.

KAN BASINCI ÖLÇME BECERİSİ

AMAÇ: Beceri basamaklarını doğru ve uygun sırada uygulayarak erişkinlerde kan basıncı ölçme becerisi kazanmak

Gerekli malzemeler: Tansiyon aleti, stetoskop

BASAMAKLAR	UYGULADI	UYGULAMADI
1. Ellerini yıkadı		
2. İşlemi hastaya açıkladı		
3. Stetoskopun diyafram ve kulaklık uçlarını antiseptik solüsyon ile temizledi		
4. Hasta aktivitede bulunmuşsa 5 dakika dinlenmesini sağladı		
5. Hastanın, kolu kalp seviyesinde olacak ve avuç içleri yukarı bakacak şekilde oturmasını sağladı		
6. Hastanın kolunu koltuk altına kadar açtı, giysisinin kolunu sıkmadığından emin oldu		
7. Tansiyon aletinin manometre göstergesinin sıfır noktasında olduğunu ve anahtarının açık olduğunu kontrol etti		
8. Tansiyon aletinin manşonunu, kolun üst bölgesine antekubital boşluktan 2.5-3 cm yukarı gelecek şekilde sardı		
9. Pompayı avucunun içine aldı ve başparmak ile anahtarı kapadı		
10. Brakiyal arter nabzını antekubital boşlukta sol elin işaret, orta ve yüzük parmaklarıyla palpe etti		
11. Stetoskopun kulaklığını kulak kanalına yerleştirdi		
12. Stetoskopun diyaframını brakiyal arter nabzını hissettiği alana koydu		
13. Pompayı düzenli ve hızlı bir şekilde sıkarak manşonu şişirdi		
14. Manşonu, nabzın duyulamayacağı düzeyin 30 mm-Hg üzerine kadar şişirdi		
15. Pompanın anahtarını yavaşça gevşeterek, manşonu saniyede 2-3 mm-Hg düşme olacak şekilde boşaltmaya başladı		
16. Kalp seslerinin ilk duyduğu andaki basınç seviyesini (sistolik basınç) belirledi		
17. Seslerin kaybolduğu andaki basınç seviyesini (diyastolik basınç) belirledi		
18. Manşonun havası tamamen boşalttı		
19. Stetoskop ve manşonu çıkarttı		
20. Sistolik ve diyastolik basınçları kaydetti		
21. Ellerini yıkadı		

Değerlendiren Öğretim Üyesi Adı-Soyadı:

Tarih:

İmza: